

ROSE DREW
**“Buddhist and Christian?
 An exploration of dual be-
 longing”. Routledge Critical
 Studies in Buddhism. New
 York: Routledge 2011.
 274 s.**

“Voiko henkilö olla buddhalainen ja kristitty?” Näin kysyy Rose Drew erinomaisessa tutkimuksessaan buddhalais-kristillisestä kaksois-identiteetistä. Tutkimus on kattava ja puhutteleva analyysi pienestä, mutta yleistyvästä ilmiöstä. Upsalan ja Glasgow’ n yliopistoissa opettava Drew selvittää, onko mahdollista sitoutua autenttisesti kahteen erilaiseen uskontoperinteeseen. Lisäksi hän tutkii, onko yksilön mahdollista yhdistää kristinusko ja buddhalaisuus molempia perinteitä kunnioittaen vai onko yhdistäminen uhka molemmille.

Tutkimus yhdistää mielekkäästi normatiivisen ja deskriptiivisen lähestymistavan. Yhtäältä kyseessä on laadullinen haastattelututkimus kuudesta akateemisesti suuntautuneesta buddhalaiskristityistä. Toisaalta tutkimus osoittaa teologisesa mielessä uskonnolliseen kaksois-identiteettiin liittyviä ongelmia ja kysymyksiä. Tutkimuskohteena ovat haastateltavien spiritualiteetti sekä ne teologiset, filosofiset, käytännölliset ja eettiset ratkaisut, joita kahteen traditioon sitoutuminen synnyttää. Haastateltavien syvällinen tuntemus molemmista perinteistä mahdollistaa tutkimuksen uskonto-teologisen kontribuution jopa luoden buddhalaiskristillistä teologiaa. Haastateltavien joukkoon kuuluu esimerkiksi “mahayana-kristityksi” itseään kutsuva John P. Keenan, jonka ääntä on kuultu viime vuosikymmenten buddhalaisuuden ja kristinuskon välisessä dialogissa. On hankala sanoa, edustavatko haastateltavat tyypillisiä buddhalaiskristittyjä. Tästä huolimatta haastateltavien kohtaamat kysymykset epäilemättä koskettavat jokaista kahteen

uskontoperinteeseen sitoutuvaa henkilöä.

Tutkittavat teemat ovat keskeisiä kristinuskon ja buddhalaisuuden väliselle dialogille. Tutkimuksen ensimmäisessä osassa Drew tarkastelee haastateltavien käsityksiä perimmäisen todellisuuden luonteesta sekä Gautama Buddhaa ja Jeesus Kristusta hengellisinä auktorina. Tutkimuksen toisessa osassa Drew analysoi kaksoisedustajien käsityksiä kristillisen pelastuksen ja buddhalaisen valaistumiskäsityksen suhteesta, sekä vertailee kristillistä spiritualiteettia ja buddhalaisia hengellisiä harjoitteita. Tutkimus ei juurikaan analysoi viime vuosikymmeninä käytyä dialogia. Kyseessä ei ole puute vaan vahvuus. Esimerkiksi Masao Aben ja John B. Cobbin käsittelemä teema buddhalaisen tyhjiys- ja kristillisen *kenosis*- käsityksen suhteesta ei ole erityisesti kristinuskoa ja buddhalaisuutta yhdistävä tekijä haastateltavien elämässä. Näin ollen Drew ei toista dialogissa esiintyneitä teemoja, vaan epäsuorasti tarkastaa dialogissa esiintyneiden teemojen relevanssin.

Keskeisimpiä uskontoteologiaa aiheita on kysymys perimmäisen todellisuuden luonteesta. Onko perimmäinen todellisuus yksi (monistinen näkemys) vai onko olemassa useita perimmäisiä totuuksia (pluralistinen näkemys)? Drew ottaa huomioon kritiikin, jonka mukaan kristinusko ja buddhalaisuus eivät ole vain erilaisia hengellisiä teitä perimmäiseen totuuteen vaan ne myös esittävät ristiriitaisia väitteitä perimmäisen todellisuuden luonteesta. Drew vastaa sanoen, ettei buddhalaisuuden ja kristinuskon välisiä eroja tulisi häivyttää. Eri perinteet tarjoavat erilaisia oivalluksia perimmäisen todellisuuden luonteesta. Drew ajattelee jokaisen uskonnollisen tradition toimivan omilla ehdoillaan hengellisen muutoksen välineenä; eikä yksi perinne sinänsä vaadi toista täydentämään itseään. Uskontoperinteiden erilaisuudet myös vahvistavat traditioiden ainutlaatuisuutta.

Tutkimuskysymys nousee yksilöiden spiritualiteetista, jossa buddhalaisuus ja kristinusko kohtaavat *de facto*. Näin ollen Drew argumentoi, että niin psykologisista, spirituaalisista, loogisista kuin teologisistakin syistä buddhalaiskristittyjen on suotavaa integroida kristinuskon ja buddhalaisuuden vaikutteet omassa elämässään. Uskonnollisen identiteetin eheyttä edistävät uskontojen yhtäpitävät todellisuusväitteet. Molemmat uskonnot vahvistavat yhden perimmäisen todellisuuden mahdollisuuden, josta pelastus ja valaistuminen riippuvat. Samalla ne myöntävät tämän todellisuuden olevan sanoinkuvaamaton: käsitteet ovat päteviä mikäli ne johtavat kokemukseen tästä todellisuudesta. Drewin mukaan tämä perimmäistä todellisuutta koskeva yksimielisyys on sekä edellytys että myös looginen seuraus sille, että buddhalaiskristityt kykenevät sitoutumaan kahteen toisensa poissulkevaan uskomusjärjestelmään.

Tätä seuraa Drewin johtopäätelmä: ihmisen on mahdollista olla autenttisesti buddhalainen ja kristitty. Kahden uskontoperinteen yhdistämisen ja uskollisuuden molemmille mahdollistaa niin kutsuttu monistinen pluralismi. Se on todellisuus-käsitys, jonka mukaan eri hengelliset traditiot sitoutuvat yhteen perimmäisen todellisuuteen erilaisten käsitteellisten ja rituaalisten viitekehysten kautta. Koska monistinen pluralismi on ominainen molemmille uskontojärjestelmille, Drew kumoaa argumentin, jonka mukaan kaksoisidentiteetti vääristää yksilön käsitystä molemmista uskonnoista ja luo kolmannen, uususkonnollisen ja synkretistisen identiteetin. Paikoitellen tutkimus saakin lähes apologetisia vivahteita sen argumentoidessa buddhalaiskristittyjen maailmankuvan loogisuuden puolesta sekä osoittaen heitä kohtaan kohdistuvien vaatimuksien suhteettomuuden muihin kristittyihin verrattuna.

Toinen keskeinen uskontoteologian aihe on tradition sekä siihen liittyvän kielen ja perimmäisen todellisuuden välinen suhde. Toisaalta looginen edellytys kaksoisidentiteetille on, että kielen suhde totuuteen on realistinen; uskonnollinen kieli ei pelkästään kuvaa tunteita ja asenteita todellisuutta kohtaan, vaan myös kertoo jotain tästä totuudesta. Toisaalta haastateltavia yhdistää apofaattinen Jumala-käsitys sekä Jumalan transsendenttiuden varjeleminen. He kokevat uskonnollisen kielen viittaavaan käsitteiden tuolle puolen. Drewin mukaan kielellisten ilmaisuitten suhteellistaminen on täysin oikeutettua. "Uskonnolliseen traditioon sitoutuminen on sen tunnistamista, että traditio viittaa itsensä ulkopuolelle", tutkimus toteaa. Haastateltavat eivät niinkään sitoudu traditioon kuin käsitykseen yhdestä perimmäisestä todellisuudesta, jonka ääreen perinteet häntä ohjaavat. Drewin mielestä uskollisuus omalle perinteelle merkitsee kykyä nähdä oman tradition totunnaisuus. Pätevistä ja kattavasta argumentaatiosta huolimatta lukijalle jää tunne, että realistisen kielen ja monistisen pluralismin välinen jännite on josain määrin ratkaisematon.

Tutkimuksessa kristinuskon ja buddhalaisuuden välisiä eroja kuvataan "luovana jännitteenä". Haastateltavien elämässä uskontoperinteiden komplementaarisuus perustuu viisauden ja omistautuvan rakkauden vastavuoroisuuteen. Rakkauden ja viisauden esiintyminen jokaisessa uskontotraditiossa on selvää useiden uskontoteologisten teorioiden ja niitä kohtaan esitetyn kritiikin pohjalta (esimerkiksi Panikkar, Hick, Heim, Smart & Konstatine).

Vaikka Drew toteaa, ettei viisaus ole yksinomaan ominaista buddhalaisuudelle kristinuskon keskittyessä uskonnon rakkaus-aspektiin, tutkimuksen johtopäätökset rakentuvat pitkälti tämän luovan vastakohtaparin varaan. Tällainen näkemys buddhalaisuuden ja kristinuskon eroista kertoo länsimaisesta

buddhalaisuus-käsityksestä. Länsimainen käsitys buddhalaisuudesta on selektiivistä. Rationalisoiva käsitys buddhalaisuudesta ateistisenä filosofiana ei tee oikeutta aasialaisen buddhalaisuuden koko kirjolle, johon liittyy runsaasti myös palvonnallisia elementtejä sekä omistautuvaa rakkautta. Olisiko tutkimuksessa siis päästy vielä syvemmälle mikäli viisauden ja rakkauden olisi jo lähtökohtaisesti todettu olevan ominaisia sekä kristinuskolle että buddhalaisuudelle? Ajatus kumpuaa haastateltavien kokemuksesta, etteivät he olisi voineet nähdä kristinuskon arvoa ilman buddhalaisuutta.

Uskontoteologisen panoksensa lisäksi tutkimus antaa näkökulmia kaksoisedustajien sielunhoitoon ja hengelliseen ohjaukseen. Kahden perinteen kohtaamisesta syntyvien ristiriitojen näkeminen positiivisena asiana muuttaa jo itsessään havaintoa näistä ristiriidoista ja auttaa kaksoisedustajaa näkemään traditioiden positiivisen merkityksen elämässään. Haastattelumateriaalin valossa Drew kyseenalaistaa näkemyksen, jonka mukaan kaksoisedustajien sitoutuminen molempiin traditioihin ei ole vain pinnallista, vaan myös haitallista yksilön hengellisen kasvun kannalta. Drew kritisoi tuplaidentiteettiä, mikäli yksilö olettaa traditioiden eksklusiivisen harjoittamisen merkitsevän uskollisuutta traditioille. Drew osoittaa jopa traagisessa valossa sellaisen tilanteen hedelmättömyyden, jossa yksilö estää traditioita käymästä orgaanista dialogia elämässään. Buddhalaiskristittyjen elämät kun ovat kristinuskon ja buddhalaisuuden välisen dialogin mikrokosmoksia.

ANNI MUSTONEN
TEOL. KAND.,
DEVON, ISO BRITANNIA

TEEMU KESKISARJA

**Kyynelten kallio:
Kertomuksia seksistä ja
väkivallasta. Porvoo: Siltala
2011. 396 s.**

Teemu Keskisarja on paitsi tuottelijas myös merkillepantava historian- tutkija erityisesti marginaalihistorian kentällä: eläimiin sekaantumista käsittelevän väitöskirjan *"Secoixuxesta järjettömäin luondocappalden cansa"*. *Perversiot, oikeuselämä ja kansankulttuuri 1700-luvun Suomessa* (2006; TA 6 /2008) jälkeen hän on käsitellyt muun muassa sarjamurhaajan muotokuvaa ja terroria. Poikkeuksen tässä tummanpuhuvasta tuotannossa muodostaa vain palkittu G. A. Serlachiuksen biografia *Vihreän kullan kiros* (2010), joka sekään ei ole perinteinen lajinsa edustaja. Erityisesti väkivallan ja seksuaalisrikosten historian tutkijana Keskisarja sovittaa harteilleen Heikki Ylikankaan viittaa - ei vain aiheidensa vaan myös paljon puhuvien maskuliinisten päälauseiden ja kohtikäyvän kielenkäyttönsä muodossa. Tyyllillisesti Keskisarjan tuotannolle on tyypillistä "karskeista asioista karskisti"-periaate.

Kyynelten kallio ei ole yhtenäisen monografia vaan nimensä mukaisesti kollaasi tarinoita seksistä ja väkivallasta. Teemojen kirjo on laaja: tekijä kohdistaa katseensa välitä homoseksuaalisuuteen ja onaniiaan, välistä "peliriippuvaisiin satanisteihin" ja irstaisiin pappeihin, raa'asti toteutettuun aborttiin, transvestismiin ja oikeastaan koko siihen "kauhujen galleriaan", joka tuomiokirjoista voidaan ammentaa. Tekijän väitöskirjan teema myös vilahtaa tuon tuostakin: "sarjasekaantujia" tekijä marssittaa esiin loppumatton rivin. Lopputuloksena on hengästyttävä laukka, jota ei voi suositella herkille tai viattomuutensa säilyttäneille.

Keskisarja on erinomainen kertoja, jonka tekstejä ei voi syyttää ainaakaan pitkäpiimäisyydestä. Tavoitteena on hänen omien sanojensa mu-